

Mordellistena neuwaldeggiana

Gul gaddbagge

Skalbaggar, Tenebrionoidea (olikfotade baggar m.fl.)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Mordellidae (tornbaggar), **Släkte:** *Mordellistena*, **Art:** *Mordellistena neuwaldeggiana* - gul gaddbagge (Panzer, 1796) **Synonymer:**

Kännetecken

En 3-4 mm lång, gulbrun skalbagge med långsträckt spolförmig, starkt välvd och baktill tillspetsad kropp. Benen är långa och slanka. Bakbenen är mycket kraftigt byggda. Med hjälp av dessa kan djuret ta plötsliga hopp om det störs.

Utbredning och status

Känd från Skåne, Småland, Öland, Gotland, Östergötland, Uppland och Västmanland. Världsutbredningen är begränsad till Europa, och sträcker sig från Mellaneuropa österut till Ukraina.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i död, ganska lös svampangripen lövträdsved. Arten är en gång kläckt från en vitrötad tunn aspstam som låg på marken. De flesta exemplaren är dock påträffade i anslutning till gamla ekbestånd, vilket gör att man kan misstänka att den även lever i vitrötade ekgrenar. I utlandet är arten även funnen i döda lindgrenar. Den fullbildade skalbaggen som främst är påträffad i början av juli besöker blommor av t.ex. älgört eller flockblomstriga växter som spenört.

Hot

De flesta svenska fynden är gjorda i bestånd med höga naturvärden. Mycket talar för att den ställer mycket höga krav på sin miljö och kräver en hög frekvens av lämplig död lövträdsved. De alltmer minskande arealerna med lämpliga skogsbestånd är det tydligaste hotet för arten. Förmodligen ställer den även krav på höga sommartemperaturer eftersom de flesta lokalerna ligger i påtagligt varma områden i landet.

Åtgärder

Eftersom denna art liksom sina nära släktingar tycks utvecklas i klena stammar och grenar av lövträd kan den omfattande flisningen av avverkningsavfall av lövträd som sker i vissa delar av Sydsverige vara ett hot mot arten. Vid naturvårdsröjningar i trädbevuxna hagmarker o. dyl. är det viktigt att man sparar grenhögar. Man bör även avhålla sig att stamkvista gamla lövträd.

Litteratur

- Hansen, V. 1964. Fortegnelse over Danmarks biller. *Entom. Meddel.* 33: 312.
Koch, K. 1989. Die Käfer Mitteleuropas, *Ökologie*. Bd. 2: 316.
Lindroth, C.-H. 1933. Olikfotade skalbaggar. *Svensk Insektfauna* 27: 101.

Författare

Bengt Ehnström 2001. © ArtDatabanken, SLU 2006.